

ULASAN PERUNDANGAN

UNDANG-UNDANG ANTILOMPAT PARTI: PANDANGAN SEPINTAS LALU

Nik Ahmad Kamal Nik Mahmud
nnikmahmod@gmail.com

PENDAHULUAN

Usaha untuk membina dan membentangkan pindaan Perlembagaan mengenai undang-undang lompat parti atau lebih dikenali sebagai Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) (No.3) 2022 atau Rang Undang-undang (RUU) Antilompat Parti merupakan suatu catatan penting dalam sejarah negara Malaysia. Cadangan sebuah undang-undang khusus yang mengharamkan Ahli Parlimen dan Ahli Dewan Undangan Negeri berpindah parti telah lama dibincangkan, tetapi tiada “keinginan politik” untuk meneruskan usaha ini sehinggalah kerajaan Perikatan Nasional (PN) mengambil alih teraju negara. Walaupun perjanjian persefahaman (MOU) antara kerajaan PN dengan blok pembangkang pada awal pembentukan kerajaan PN meletakkan satu daripada syarat MOU itu, iaitu pembentangan RUU Antilompat Parti, perkara itu hanyalah satu daripada pemangkin untuk kerajaan mengambil inisiatif tersebut.

RUU Perlembagaan (Pindaan) 2022 ini telah dibentangkan dan diluluskan pada 28 Julai 2022 dengan semua 209 ahli Dewan Rakyat yang hadir menyokong RUU tersebut. Sebanyak 11 ahli Dewan Rakyat pula tidak hadir. Dengan perkenan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, pindaan tersebut telah digazet dan berkuat kuasa pada 5 Oktober 2022. Sokongan merentas parti politik ini telah dijangka kerana proses pendrafan telah melalui pelbagai peringkat perundingan, termasuklah perundingan dengan parti pembangkang. Sebanyak 12 sesi libat urus yang komprehensif dengan pihak berkepentingan telah diadakan antara 23 November 2021 hingga 10 April 2022. Sesi ini melibatkan kerjasama Bahagian Hal Ehwal Undang-undang, Jabatan Perdana Menteri dan Jabatan Peguam Negara. Undang-undang antilompat parti ini telah lama dibincangkan. Hanya selepas berlakunya pertukaran kerajaan selepas

pilihan raya ke-14, serta krisis perlembagaan pada bulan Februari 2020 dan pembentukan kerajaan baharu selepas itu, barulah usaha penggubalan undang-undang tersebut semakin jelas.

KEPERLUAN UNDANG-UNDANG ANTILOMPAT PARTI

Deskripsi mudah bagi lompat parti ialah tindakan seseorang wakil rakyat yang mewakili sesuatu parti yang memenangi pilihan raya keluar daripada parti tersebut dan masuk ke parti lain yang selalunya tidak sehaluan dengan parti tersebut. Wakil rakyat tersebut juga dikatakan lompat parti apabila keluar parti dan menjadi wakil bebas yang tidak mewakili mana-mana parti politik.

Sebelum pindaan Perlembagaan diluluskan pada tahun ini, tiada undang-undang yang melarang wakil rakyat di Dewan Rakyat atau Dewan Undangan Negeri keluar parti dan menjadi ahli parti lain. Ketiadaan undang-undang yang melarang tindakan ini menyebabkan ketidakstabilan kerajaan. Kerajaan yang dipilih oleh rakyat hilang kuasa serta-merta apabila hilang majoriti mudah setelah seorang atau lebih wakil rakyat melompat ke parti pembangkang. Senario lompat parti yang paling serius berlaku pada awal tahun 2020 apabila kerajaan Pakatan Harapan (PH) hilang majoriti setelah beberapa orang wakil rakyat keluar daripada gagasan PH dan menubuhkan gagasan baharu.¹ Tun Dr. Mahathir Mohamad, Perdana Menteri pada ketika itu telah meletakkan jawatan dan Tan Sri Muhyiddin Yassin dilantik sebagai Perdana Menteri dengan menubuhkan sebuah kerajaan baharu. Kes lompat parti juga berlaku di Sabah dan Perak yang menyebabkan kerajaan sedia ada jatuh.

Undang-undang yang melarang lompat parti dan menghukum wakil rakyat yang berbuat demikian telah diperkenalkan di Kelantan. Apabila dilaksanakan, enakmen tersebut telah dicabar di mahkamah. Berdasarkan keputusan Mahkamah Agung dalam kes *Nordin bin Salleh*², hak untuk memilih dan menganggotai parti politik ialah sebahagian daripada kebebasan berserikat. Mahkamah memutuskan bahawa undang-undang negeri yang berkaitan bertentangan dengan perkara 10(2) Perlembagaan Persekutuan, iaitu kebebasan berserikat. Maksudnya, setiap ahli Dewan Undangan Negeri Kelantan berhak memilih parti politik masing-masing. Mahkamah

1 Menurut laporan akhbar, seramai 39 orang ahli Parlimen lompat parti selepas PRU14. Lihat Sinar Harian, 1 April 2021, "Paling ramai lompat dalam sejarah".

2 Dewan Undangan Negeri Kelantan & Anor Iwn Nordin bin Salleh & Anor [1992] 1 MLJ 697.

juga mengemukakan pandangan *obiter* bahawa hanya undang-undang persekutuan oleh Parlimen yang boleh menyekat kebebasan berserikat.

Pindaan Perlembagaan tahun 2022 ini amat penting disebabkan oleh beberapa perkara. Pertama, pindaan perkara 10 dan perkara 48 Perlembagaan Persekutuan menyebabkan kebebasan berserikat dalam konteks keputusan kes *Nordin bin Salleh* telah dilonggarkan. Maka, Parlimen dan Dewan Undangan Negeri boleh membuat undang-undang untuk menyekat kebebasan lompat parti. Kedua, memastikan kestabilan kerajaan. Kestabilan ini dari aspek memastikan parti politik yang memenangi sesuatu pilihan raya dapat menubuhkan kerajaan dan terus stabil dan mantap tanpa diganggu oleh krisis dalaman parti yang menyebabkan wakil rakyat parti tersebut keluar daripada parti dan menyokong parti pembangkang.

Ketiga, konsensus ialah bentuk undang-undang yang terbaik. Jawatankuasa khas yang membuat draf undang-undang perlu melihatnya secara mendalam dan komprehensif. Dalam suasana semasa perlu difahami bahawa tidak semua kehendak dan saranan daripada pihak berkepentingan dapat dituruti. Sudah tentu pelbagai saranan telah dipertimbangkan oleh jawatankuasa ini. Pelbagai pihak mempunyai pilihan sendiri. Jawatankuasa tentu telah mengambil kira bentuk undang-undang yang bersesuaian. Ada undang-undang yang tegas yang menghukum ahli parlimen yang keluar parti dan menganggotai parti lain tanpa mengambil kira sebab keluar parti.³ Ada juga undang-undang yang fleksibel, iaitu terdapat pelbagai kekecualian dalam sesuatu insiden lompat parti. Yang terbaik ialah undang-undang yang tidak terlalu tegas dan tidak terlalu longgar.⁴ Dalam konteks negara Malaysia, yang penting ialah langkah pertama, iaitu pembentangan pindaan beberapa peruntukan dalam Perlembagaan Persekutuan. Pindaan ini diharapkan dapat mendapat sokongan dua pertiga ahli Dewan Rakyat dan ahli Dewan Negara.

RANG UNDANG-UNDANG PINDAAN PERLEMBAGAAN (PINDAAN) (NO. 3)

Secara ringkasnya, peruntukan dalam Rang Undang-undang Pindaan Perlembagaan (Pindaan) (No. 3) adalah seperti yang berikut:

- 3 Perkara 46(2)(b) Perlembagaan Republik Singapura menyatakan bahawa seorang Parlimen akan hilang kerusinya jika beliau dipecat keahlian atau meletak jawatan parti yang diwakilinya ketika pilihan raya. Perkara 70(1) Perlembagaan negara Bangladesh memperuntukkan antara lain, seorang ahli Parlimen hendaklah mengosongkan kerusi beliau jika beliau keluar parti atau mengundi di Parlimen yang menentang parti beliau.
- 4 Perlembagaan Nigeria menyebut, “ahli Parlimen menjadi ahli parti lain” (Perkara 68), Perlembagaan Nepal menyebut “keluar parti” (Perkara 49).

- (1) Perenggan 1 – kuasa Yang di-Pertuan Agong untuk menetapkan tarikh permulaan kuat kuasa akta yang dicadangkan berkenaan dengan Fasal 6, iaitu Yang di-Pertuan Agong boleh, dengan persetujuan Raja atau Yang di-Pertua Negeri bagi suatu Negeri, menetapkan tarikh permulaan kuat kuasa bagi fasal itu dalam Negeri itu.
- (2) Perenggan 2 – memasukkan fasal baharu, iaitu Fasal (3A) Perkara 10 bagi membolehkan sekatan terhadap hak untuk menubuhkan persatuan berhubung dengan ahli Dewan Rakyat dan ahli Dewan Undangan mana-mana Negeri dikenakan masing-masing oleh Perkara 49A dan Seksyen 7A Jadual Kelapan.
- (3) Perenggan 3 – memotong Fasal (6) Perkara 48 dan memasukkan fasal baharu, iaitu Fasal (3), Fasal (4), Fasal (5) dan Fasal (6). Kesan pemotongan Fasal (6) Perkara 48 membolehkan mana-mana ahli Dewan Rakyat yang melepaskan keahliannya untuk bertanding semula dalam pilihan raya pada bila-bila masa selepas dia melepaskan keahliannya dalam Dewan Rakyat dan dengan demikian kehilangan kelayakan untuk menjadi ahli Dewan Rakyat bagi tempoh lima tahun, tidak lagi terpakai.
- (4) Fasal (4) RUU memasukkan perkara baharu, iaitu Perkara 49A ke dalam Perlembagaan Persekutuan untuk memperuntukkan bahawa seseorang ahli Dewan Rakyat terhenti menjadi ahli Dewan Rakyat dan kerusinya hendaklah menjadi kosong sebaik-baik sahaja tarikh kekosongan luar jangka dipastikan oleh Yang di-Pertua di bawah Fasal (3) Perkara 49A jika setelah dipilih ke Dewan Rakyat sebagai anggota sebuah parti politik, dia melepaskan keanggotaan atau terhenti menjadi anggota parti politik itu. Perkara yang sama juga terpakai bagi calon bebas yang, setelah dipilih ke Dewan Rakyat, menyertai sebuah parti politik. Perkataan “anggota sebuah parti politik” yang disebut dalam Perkara 49A hendaklah termasuk ahli Dewan Rakyat yang bukan anggota mana-mana parti politik yang membentuk suatu gabungan parti politik, tetapi anggota gabungan itu.
- (5) Fasal (5) RUU – memasukkan takrif baharu “parti politik” ke dalam Fasal (2) Perkara 160 Perlembagaan Persekutuan.
- (6) Fasal (6) RUU – memasukkan seksyen baharu, iaitu Seksyen 7A ke dalam Jadual Kelapan dalam Perlembagaan Persekutuan. Seksyen 7A memperuntukkan bahawa seseorang ahli Dewan Undangan hendaklah terhenti menjadi ahli Dewan Undangan itu dan kerusinya hendaklah menjadi kosong sebaik-baik sahaja tarikh kekosongan luar jangka dipastikan oleh Yang di-Pertua di bawah Subseksyen (3) Seksyen 7A jika setelah dipilih ke Dewan Undangan sebagai anggota sebuah parti politik, dia melepaskan keanggotaan atau

terhenti menjadi anggota parti politik itu. Perkara yang sama juga terpakai bagi calon bebas yang, setelah dipilih ke Dewan Undangan, menyertai sebuah parti politik. Perkataan “anggota sebuah parti politik” yang disebut dalam Seksyen 7A hendaklah termasuk ahli Dewan Undangan yang bukan anggota mana-mana parti politik

- (7) Perenggan 4 – Rang Undang-undang memandangkan kemasukan Perkara baharu 49A dan pindaan Jadual Kelapan kepada Perlembagaan Persekutuan akan melibatkan Kerajaan dalam perbelanjaan wang tambahan bagi maksud pilihan raya oleh Suruhanjaya Pilihan Raya dengan tujuan untuk menggantikan implikasi kewangan mengisi kekosongan luar jangka ahli Dewan Rakyat atau Dewan Undangan mana-mana negeri.

PINDAAN PERKARA 10 DAN PERKARA 48

Tanpa meminda Perkara 10, kesan keputusan kes *Nordin bin Salleh* masih berkuat-kuasa. Kebebasan berpersatuan di bawah Perkara 10(1)(c), selain tertakluk pada sekatan 10(2)(c) dan 10(3) hendaklah dibaca dengan fasal baharu, iaitu Fasal (3A) yang antara lain memperuntukkan sekatan tambahan di bawah Perkara 49A dan Seksyen 7A dalam Jadual Kelapan Perlembagaan. Sekatan tambahan tersebut ialah had pertukaran parti politik seseorang wakil rakyat.

Perkara 48 dipinda dengan memotong Fasal (6). Fasal (6) sebelum ini memperuntukkan bahawa ahli Dewan Rakyat yang melepaskan keahliannya akan hilang kelayakan untuk menjadi ahli Dewan Rakyat bagi tempoh lima tahun daripada tarikh perlepasan keahliannya berkuat kuasa. Dengan pemotongan Fasal ini, sekatan menjadi ahli Dewan Rakyat selama lima tahun selepas melepaskan keahliannya tidak terpakai. Perlepasan sebagai ahli Dewan Rakyat berbeza daripada kehilangan kelayakan sebagai ahli Parlimen menurut Fasal (3) Perkara 48. Pindaan ini memberikan ruang kepada wakil rakyat yang melepaskan kerusi bertanding semula untuk merebut kerusi tersebut tanpa menunggu selama lima tahun.⁵

PERUNTUKAN BAHARU, PERKARA 49A

Perkara 49A yang baharu ialah peruntukan pertukaran parti politik atau lompat parti. Pertukaran ini bermaksud tukar parti yang terdiri daripada dua

⁵ Memansuhkan klausa (6) seolah-olah sebagai konsesi kepada ahli Parlimen yang hilang kerusi.

keadaan. Pertama, setelah dipilih ke Dewan Rakyat sebagai anggota sebuah parti politik, wakil rakyat tersebut melepaskan keanggotaan parti politik itu, atau tidak lagi menjadi anggota parti politik itu. Kedua, setelah dipilih ke Dewan Rakyat bukan sebagai anggota sebuah parti politik, dia menyertai sebuah parti politik sebagai anggota. Senario pertama merujuk wakil rakyat yang keluar parti secara sukarela. Tidak dinyatakan sama ada wakil rakyat yang keluar parti itu menganggotai sebuah parti lain selepas keluar atau menjadi wakil rakyat bebas. Maksudnya, sama ada wakil rakyat melompat parti atau menjadi wakil bebas, beliau tetap akan hilang kerusinya. Senario kedua pula adalah apabila seseorang calon bebas memenangi pilihan raya dan kemudiannya menganggotai sebuah parti politik. Hal ini bermakna, wakil rakyat itu menganggotai sebuah parti politik selepas memenangi pilihan raya.

Perkara 49A(2) memperuntukkan senario seseorang ahli Dewan Rakyat yang tidak berhenti menjadi ahli Dewan Rakyat. Pertama, seorang ahli Dewan Rakyat tidak hilang kelayakan disebabkan oleh pembubaran atau pembatalan pendaftaran parti politiknya. Kedua, perlepasan keanggotaannya daripada parti politiknya apabila dipilih sebagai Yang di-Pertua Dewan. Ketiga, pemecatannya daripada parti politiknya.

Kekecualian ketiga amat menarik kerana jika dibaca dengan peruntukan Perkara 49A (1)(a)(i) dan (ii) hal ini menimbulkan tanda tanya dari segi maksud dan kesan peruntukan ini secara keseluruhan. Perkara 49A(1) menyatakan bahawa seorang ahli Dewan Rakyat hendaklah berhenti menjadi ahli Dewan itu dan kerusinya hendaklah menjadi kosong sebaik-baik sahaja suatu tarikh kekosongan luar jangka dipastikan oleh Yang di-Pertua di bawah Fasal (3), jika:

- (a) Setelah dipilih ke Dewan Rakyat sebagai anggota suatu parti politik:
 - (i) Dia melepaskan keanggotaan parti politik itu; atau
 - (ii) Dia tidak lagi menjadi anggota parti politik itu; ...

Terdapat perbezaan antara “melepaskan keanggotaan parti politik” dengan “dia tidak lagi menjadi anggota parti politik itu”. Jika seseorang wakil rakyat secara sukarela keluar parti, wakil rakyat tersebut sebenarnya “melepaskan keanggotaan parti politik” dan “dia tidak lagi menjadi anggota parti politik itu”. Namun begitu, jika dipecat daripada parti politik, peruntukan Perkara 49A(1) tidak terpakai kerana wakil rakyat tersebut termasuk dalam kategori kekecualian di bawah Perkara 49(2)(c).

Huraian terhadap Peruntukan dalam Rang Undang-undang Pindaan Perlembagaan tersebut menerangkan keadaan lain yang mengecualikan ahli Dewan Rakyat daripada kehilangan kerusi masing-masing. Contoh pertukaran parti melibatkan gabungan parti politik adalah seperti berikut:

Anggota Parti A yang merupakan ahli Dewan Rakyat tidak berhenti menjadi ahli Dewan itu jika Parti A, yang merupakan anggota suatu gabungan parti politik, meninggalkan gabungan itu, sama ada Parti A menyertai gabungan parti politik lain atau membentuk suatu gabungan parti politik yang baharu atau tidak.

Contoh lain pula dinyatakan seperti berikut:

- (a) Parti A bergabung dengan Parti B untuk menjadi Parti C yang dengan penggabungan itu, kedua-dua Parti A dan Parti B sama ada dibubarkan atau pendaftaran parti politiknya dibatalkan. Dalam hal ini, anggota Parti A dan Parti B tidak berhenti menjadi ahli Dewan Rakyat.
- (b) Parti A dibubarkan atau pendaftaran parti politiknya dibatalkan dan anggota Parti A menjadi anggota Parti B, maka anggota Parti A tidak berhenti menjadi ahli Dewan Rakyat.
- (c) Anggota Parti A yang dipecat daripada parti itu, sama ada dia menyertai parti politik lain atau membentuk parti politik baharu atau tidak, dia tidak berhenti menjadi ahli Dewan Rakyat.

Peruntukan dan contoh yang disebut dalam RUU tersebut ialah keadaan apabila seorang ahli Parlimen sesebuah parti menyatakan sokongan kepada parti atau gabungan parti lain yang bertentangan dengan pegangan atau keputusan partinya sendiri. Persoalannya, adakah ahli Parlimen tersebut telah hilang kerusinya dalam skop perkara 49A? Beliau masih lagi ahli partinya kerana beliau tidak lagi dipecat. Adakah beliau telah “melepaskan keanggotaan parti politik” dengan “dia tidak lagi menjadi anggota parti politik itu”? Berdasarkan perkataan-perkataan yang digunakan dalam perkara 49A(1)(a), keadaan “melepaskan keanggotaan parti politik” tersebut secara literalnya mesti wujud dalam keadaan beliau tidak lagi menjadi anggota partinya. Jika beliau masih lagi anggota partinya, kerusinya tidak perlu dikosongkan.

PERUNTUKAN LAIN

Antara peruntukan lain termasuklah Perkara 160, iaitu peruntukan khas bagi tafsiran perkataan dan ayat tertentu dalam Perlembagaan Persekutuan.

Dalam hal ini, “parti politik” tidak pernah disebut. Oleh sebab itu, untuk kali pertamanya, “parti politik” perlu diberikan maksud yang dinyatakan seperti berikut:

“parti politik” ertinya –

- (a) Mana-mana pertubuhan yang menurut mana-mana tujuan atau kaedahnya, tidak kira sama ada tujuan atau kaedah itu ialah tujuan atau kaedah utamanya, atau tujuan utamanya atau kepada kaedah atau kaedah utamanya, mengadakan peruntukan bagi pertubuhan itu menyertai, melalui calonnya, dalam pemilihan ke Dewan Rakyat, atau ke Dewan Undangan Negeri; atau menjadi tambahan kepada tujuan, atau
- (b) Mana-mana pertubuhan yang, walau apa-apa jua yang terkandung dalam tujuan atau kaedahnya, menjalankan apa-apa aktiviti atau meneruskan apa-apa tujuan yang melibatkan penyertaannya, melalui calonnya, dalam pemilihan ke Dewan Rakyat, atau ke Dewan Undangan Negeri, dan termasuklah gabungan pertubuhan sedemikian yang telah didaftarkan di bawah mana-mana undang-undang persekutuan.

Pindaan Jadual Kelapan amat penting untuk memastikan negeri memasukkan pindaan serupa dalam perlembagaan masing-masing. Jadual Kelapan mempunyai tajuk “Peruntukan yang Hendaklah Dimasukkan ke dalam Perlembagaan Negeri”. Perkara ini dibaca dengan Perkara 71(4) yang menyebut antara lainnya, Parlimen boleh menguatkuasakan peruntukan perlu (Bahagian 1 Jadual Kelapan) di dalam negeri itu melalui undang-undang pada bila-bila masa apabila Perlembagaan mana-mana negeri tidak mengandungi peruntukan yang dinyatakan dalam Bahagian 1 Jadual Kelapan. Bagi tujuan undang-undang antilompat parti, pindaan Seksyen 6(5) dan Seksyen 7 dibuat dan Seksyen 7A telah dimasukkan ke dalam Bahagian 1 Jadual Kelapan. Peruntukan, seperti yang terkandung dalam Perkara 49A, dimasukkan dan negeri perlu meminda perlembagaan untuk melaksanakan undang-undang antilompat parti ini.

Tatacara pengurusan pembatalan kerusi wakil rakyat ditetapkan di bawah Perkara 49A(3). Apabila Yang di-Pertua Dewan Rakyat menerima notis bertulis daripada mana-mana ahli Dewan Rakyat tentang kekosongan luar jangka, beliau hendaklah mengesahkan kekosongan luar jangka itu dan memberitahu Suruhanjaya Pilihan Raya dalam tempoh dua puluh satu hari daripada tarikh penerimaan notis bertulis itu. Seterusnya Fasal (4) memperuntukkan maksud mengadakan pilihan raya di bawah Perkara

54, kekosongan luar jangka itu hendaklah diisi dalam tempoh enam puluh hari daripada tarikh Suruhanjaya Pilihan Raya menerima pemberitahuan itu daripada Yang di-Pertua sebagai proses biasa yang ditetapkan dalam Perlembagaan.

ULASAN

Terdapat beberapa isu dalam pelaksanaan undang-undang lompat parti ini. Pertama, larangan ahli Dewan Rakyat dan ahli Dewan Undangan Negeri keluar parti hanya terpakai untuk wakil rakyat yang sukarela keluar daripada parti. Wakil rakyat yang dipecat oleh parti masing-masing tidak termasuk dalam kategori ini. Kedua, jika sebuah parti dalam sebuah gagasan keluar daripada gagasan tersebut, tindakan tersebut tidak dianggap sebagai suatu kesalahan di bawah peruntukan ini. Keadaan ini memberikan ruang kepada wakil rakyat yang mahu keluar parti mengganggu keharmonian parti supaya beliau dipecat. Kesannya, kestabilan parti tersebut akan tergugat dan memberikan ruang kepada wakil rakyat untuk terus memegang kerusinya walaupun telah dipecat oleh parti.

Jika berlaku keadaan, parti politik meminda perlembagaan parti dengan memperuntukkan klausa bahawa seorang ahli parti yang menyokong parti atau gabungan parti lain akan terlucut keahliannya. Adakah peruntukan ini selaras atau bertentangan dengan peruntukan perkara 49A? Adakah “terlucut keahlian” sama dengan dipecat daripada parti politik? Hanya mahkamah dapat memberikan keputusan akhir kepada isu-isu ini. Selagi tiada keputusan dari mahkamah terhadap perkara-perkara berbangkit, pelbagai pandangan dan spekulasi boleh ditimbulkan.⁶

Menerusi undang-undang ini, wakil rakyat tidak boleh lompat parti secara individu, tetapi dibolehkan melompat parti secara bersama-sama dalam sesebuah gagasan. Undang-undang baharu ini tidak bertujuan menghalang langkah serupa dengan “Langkah Sheraton” yang dilakukan pada awal tahun 2020. Namun begitu, sekurang-kurangnya, undang-undang ini dapat menghalang sebarang langkah lompat parti secara

6 Sze Fung Ng, “Malaysia’s anti-hopping law: Some loopholes to mull over” <https://fulcrum.sg/malaysias-anti-hopping-law-some-loopholes-to-mull-over/> dirujuk pada 25/11/22; “Component parties are bound by anti-hopping law, says Azalina”, <https://www.freemalaysiatoday.com/category/nation/2022/11/22/component-parties-bound-by-anti-hopping-law-says-azalina/> dirujuk pada 25/11/2022; “Anti-hopping law not applicable on MPs sacked from party – Analysts”, <https://www.nst.com.my/news/politics/2022/11/853473/anti-hopping-law-not-applicable-mp-sacked-party-analysts> dirujuk pada 25/11/22.

individu. Pemotongan Perkara 48(6) pula memberikan peluang kepada bekas penyandang kerusi Parlimen atau Dewan Undangan Negeri untuk kembali bertanding dengan segera.

KESIMPULAN

Kewujudan undang-undang antilompat parti ini menimbulkan persoalan, sama ada mampu memberikan nafas baharu kepada suasana politik negara atau tidak. Sebuah kerajaan yang stabil dapat memberikan tumpuan sepenuhnya kepada usaha pembangunan negara dan kesejahteraan rakyat. Jika ahli Dewan Rakyat bebas bertukar parti, kestabilan sesebuah kerajaan tidak boleh dipastikan. Dengan wujudnya undang-undang antilompat parti ini, suasana politik menjadi lebih aman, terutamanya ketika kerajaan yang dipilih oleh rakyat tidak mempunyai majoriti yang kukuh di Dewan Rakyat. Negeri yang Ahli Dewan Undangan Negerinya sering lompat parti juga akan lebih stabil dan usaha menerajui Kerajaan Negeri dapat diteruskan dengan selesa. Tidak ada lagi “jual beli” ahli Dewan Rakyat atau Dewan Undangan Negeri sewenang-wenangnya. Kerajaan yang sah dipilih oleh rakyat dapat menjalankan tugas dan tanggungjawab dengan lancar.

Undang-undang antilompat parti dapat memberikan keyakinan kepada rakyat, khususnya pengundi. Rakyat bertambah yakin dengan kewujudan sesebuah kerajaan yang dilindungi daripada ancaman ahli Parlimen yang bertukar parti. Pengundi juga akan menjadi lebih yakin dengan pilihan yang dibuat kerana mengetahui bahawa ahli Dewan Rakyat/Dewan Undangan Negeri yang dipilih yang memenangi kerusi yang ditandingi tidak akan lompat parti. Perkara ini amat penting. Tanpa keyakinan ini, mungkin ramai yang tidak mahu mengundi kerana tidak yakin terhadap seseorang ahli perundangan yang dipilih, sama ada akan kekal dengan sesebuah parti politik atau tidak. Natiujahnya, rakyat akan berasa lebih selamat dalam suasana politik demokrasi yang lebih stabil dan berintegriti.

RUJUKAN

Perlembagaan Persekutuan

Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) (No. 3) 2022, D.R. 15/2022.

Shad Saleem Faruqi. (2019). *Our constitution*. Sweet & Maxwell.